

Kurzustematika

TUDOMÁNYELMÉLET ÉS TUDOMÁNYFILOZÓFIA

ELTE ÁJK Politikatudományi Intézet, PhD-képzés

Tárgyfelelős oktató: Mándi Tibor egyetemi docens (mandit@ajk.elte.hu)

Téma – <u>Kötelező</u>/ajánlott irodalom
Bevezetés, bemutatkozás, tematika és követelmények megbeszélése
Filozófia vs. modern társadalomtudomány
<p>Platón: <i>Az állam</i>. VII. könyv. Gondolat, Budapest, 1988. 172-195. http://mek.oszk.hu/03600/03629 (PDF-verzió)</p> <p>Max Weber: A tudomány mint hivatás. In: <i>Tanulmányok</i>. Osiris, Budapest, 1998. 139-155.</p> <p>Leo Strauss: Epilogue. In: Herbert J. Storing (ed.): <i>Essays on the Scientific Study of Politics</i>. Holt, Reinhart and Winston, 1962. 307-327.</p> <p>John H. Schaar – Sheldon S. Wolin: Essays on the Scientific Study of Politics: A Critique. <i>The American Political Science Review</i>, Vol. 57, No. 1 (Mar., 1963), pp. 125-150.</p> <p>Herbert J. Storing et al: Replies to Schaar and Wolin. <i>The American Political Science Review</i>, Vol. 57, No. 1 (Mar., 1963), pp. 151-160.</p> <p>Benjamin R. Barber: The Politics of Political Science: "Value-free" Theory and the Wolin-Strauss Dust-Up of 1963. <i>The American Political Science Review</i>, Vol. 100, No. 4 (Nov., 2006), pp. 539-545.</p>
Falszifikáció vs. paradigmák
<p>Karl R. Popper: <i>A tudományos kutatás logikája</i>. Európa, Budapest, 1997. 31-59.</p> <p>Thomas S. Kuhn: <i>A tudományos forradalmak szerkezete</i>. Osiris, Budapest, 2002. 100-118.</p> <p>Karl R. Popper: <i>A historicizmus nyomorúsága</i>. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1989. https://real-eod.mtak.hu/11194/</p> <p>Karl R. Popper: <i>A nyitott társadalom és ellenségei</i>. Balassi Kiadó, Budapest, 2001.</p> <p>David Edmonds – John Eidinow: <i>Wittgenstein's Poker: The Story of a Ten-Minute Argument Between Two Great Philosophers</i>. HarperCollins, New York, 2001.</p>

Módszer vs. anarchia

Paul Feyerabend: *A módszer ellen*. Atlantisz, Budapest, 2002. 37-57.

Imre Lakatos: *The Methodology of Scientific Research Programmes. Philosophical Papers Volume I*. Cambridge University Press, Cambridge, 1978. 1-8, 47-52, 90-93.

Imre Lakatos – Paul Feyerabend: *For and Against Method*. Edited and with an Introduction by Matteo Motterlini. The University of Chicago Press, Chicago, 1999.

Alan Musgrave – Charles Pigden: Imre Lakatos. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* <https://plato.stanford.edu/entries/lakatos/>

Forrai Gábor: Lakatos Imre tudományfilozófiája: vázlat. *Replika* 23–24 (1996), 7–17.
<https://www.replika.hu/replika/23-24>

Lee Congdon: Bűn és büntelenség. Az ismeretlen Lakatos Imre. *Replika* 29 (1998), 7–23.
<https://www.replika.hu/replika/29>

Szcientizmus vs. hallgatólagos tudás

F. A. Hayek: *The Counter-Revolution of Science. Studies in the Abuse of Reason*. The Free Press, Glencoe, Ill., 1952. 11-35, 87-102.

Polányi Mihály: Hallgatólagos tudás. In: *Tudomány és ember*. Argumentum, Budapest, 1997. 169-187.

Polányi Mihály: *Személyes tudás I-II*. Atlantisz, Budapest, 1994. 11-42.

Michael Polányi – John Ziman – Steve Fuller: The Republic of Science: Its Political and Economic Theory (Minerva Classics). *Minerva*, 2000, Vol. 38, No. 1 (2000), pp. 1-32.

Palló Gábor: Párhuzamok és metszéspontok: Lakatos Imre és Polányi Mihály: *Replika* 23–24 (1996), 39–50. <https://www.replika.hu/replika/23-24>

A tudomány és a politikatudomány helyzete napjainkban

Robert E. Goodin: The State of the Discipline, the Discipline of the State. In: Robert E. Goodin (ed.): *The Oxford Handbook of Political Science*. Oxford University Press, Oxford, 2011. 1-81.

Vivien Lowndes – David Marsh – Gerry Stoker (szerk.): *Theory and Methods in Political Science*. 4th Edition. Palgrave Macmillan, 2018. 1-13, 321-331.

Bo Rothstein: Is Political Science Producing Technically Competent Barbarians? *European Political Science* 2005/4. 3-13.

Lawrence M. Mead: Scholasticism in Political Science. *Perspectives on Politics*. 2010/2. 453-464.

Michael Park – Erin Leahey – Russell J. Funk: Papers and patents are becoming less disruptive over time. *Nature* 613 (2023), pages 138–144.

<https://www.nature.com/articles/s41586-022-05543-x>

D. Abbot et al.: In Defense of Merit in Science. *Journal of Controversial Ideas*, 2023, 3(1),

1 <https://journalofcontroversialideas.org/article/3/1/236>

Adam Mastroianni: The rise and fall of peer review. *Experimental History*, Dec 13, 2022.

<https://www.experimental-history.com/p/the-rise-and-fall-of-peer-review>

Adam Mastroianni: Science is a strong link problem. *Experimental History*, Apr 11, 2023.

<https://www.experimental-history.com/p/science-is-a-strong-link-problem>

„Mini-workshop” az év végi dolgozatokról

Követelmények:

1. A kötelező/ajánlott irodalom feldolgozása rövid, óra előtti esszék („*position paperek*”) formájában (1-2 o.)
2. Aktív részvétel az órai beszélgetésekben, vitákban.
3. Év végi dolgozat: szabadon választott politikatudományi mű tudományelméleti szempontú elemzése (5-10 o., min. 10.000 karakter).
4. Az év végi dolgozat prezentálása az utolsó két órán tartandó „mini-workshop” keretében, opponencia vállalása, illetve aktív részvétel a workshopon.